

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prečernova ulica, soba 19. CEK. RAČUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 18

Izhaja tedensko

Ptuj, 5. avgusta 1949

Mesečna naročnina din 14.—

Cena din 3.—

Maršal Tito

je govoril v Skoplju na velikem mitingu ob proslavi petletnice Ljudske Republike Makedonije

„Mislim, da nima nihče pravice od nas zahtevati, da delamo avanture...“

Na velikem mitingu v Skoplju je povedal tovariš Tito nad 350.000 zbranim ljudem v srednjem in končnem delu govora med drugim sledeče:

Tovariši in tovarišice, v čem je bistvo nacionalnega vprašanja pri nas? Naši narodi, šest naših ljudskih republik, so se združili prostovoljno po koncu vojne, še v času vojne pa so s svojo krvjo gradili to enotnost. Seveda pa ne bi bilo dovolj samo deklarirati, da so naši narodi, v prvi vrsti pa tudi makedonski narod, nacionalno osvobodjeni in enakopravni, temveč je bilo treba to tudi v praksi dokazati. Bistvo pravega reševanja nacionalnega vprašanja je v tem, da ima vsak narod posebej popolno pravico, da se vodi sam. Zavračamo teorijo o vladajočem narodu, pa naj bo katera izmed naših narodnosti še toliko večja o tistih v najmanjših republikah. Zavračamo pojem vladajočega naroda kot nemarksističen in neleninističen. Bistvo pravega reševanja nacionalnega vprašanja je v tem, da vsak narod vse svoje sile — fizične, duhovne in materialne — izkorišča v prvi vrsti sam za dviganje svoje blaginje. V tem pravnem socialističnem načinu reševanja nacionalnega vprašanja pri nas smo šli tako daleč, da smo z našo ustavo zagotovili, danes pa to tudi z delom uresničujemo, da naj naprednejše republike v naši državi, Slovenija, Srbija in Hrvatska materialno pomagajo bolj zaostalim republikam.

Ce bi bili mi pojmovali, kakor to delajo v nekaterih državah na Vzhodu, da pomeni zedinjenje samo zemljepisni pojem, in če bi bili dopustili, da bi obstajala gospodarska neenakopravnost med posameznimi republikami in narodi, potem bi bila ta naša država zgrajena kot papirnat stolp. Ne, mi ne gremo in ne bomo iti po tej poti. Narodi Jugoslavije bodo dajali po svojih predstavnikih še naprej vsakemu narodu tisto, kar mu je potrebno, da bi se mogel razvijati, ker je gospodarski, kulturni in ostali razvoj posameznega naroda velikanske koristi za vso našo socialistično domovino Jugoslavijo.

Kaj pa govore danes bolgarski šovinisti iz bolgarske Komunistične partije? Da bi našli izgovor za svojo nacionalistično politiko, so razglasili nas za kapitalistično, sebe pa za socialistično državo. Izumislili so si, da je Jugoslavija — po njihovi resoluciji in po njihovih kominformovskih možganih — prešla v imperialistični tabor. Na podlagi tega so vrgli oko na Makedonijo. Razumljivo je, da je to račun brez krčmarja. Tako govore zato, ker mislijo, da makedonski narod nima pravice odločati, marveč da imajo to pravico resolucija Informbiroja in razni judinovci iz Bukarešte ter njihovi članki.

Toda v tem se bodo zmotili. To pa, kar danes govore, da makedonski jezik, ki ga Makedonci stalno izpopolnjujejo, ni noben jezik, je najboljši podla kleveta, ki so jo vrgli na makedonski narod. Zanikajo, da obstaja makedonski jezik. Danes to vztrajno trdijo tudi v svojih resolucijah in v svoji propagandi. Pravijo, da obstaja samo bolgarski narod in nič več, makedonski jezik pa da je samo malo drugačen dialekt. Mi pa pravimo in ostanemo pri tem, kar je makedonski narod do sedaj že potrdil, da Makedonci ne bodo odstopili od svoje nacionalnosti in ne bodo dovolili, da bi jih kdo oviral pri izpopolnjevanju in dvigavanju njihove kulture na višjo stopnjo, pri izpopolnjevanju njihovega jezika.

Poglejmo sedaj dalje, kakšen je položaj Makedoncev v Pirinski Makedoniji. Izgubili so vse tisto, kar so bili dobili ali kar bi bili morali dobiti po blejskem sporazumu. Učitelji Makedonci iz Vardarske Makedonije so izgnani, makedonske knjigarne so zaprte, knjige v makedonskem jeziku pa so zaplenjene in vsako življenje makedonskega naroda je onemogočeno. Skratka, bolgarski voditelji so začeli igrati nevarno igro s tem, da so ustanovili v Sofiji nekako novo makedonsko zvezo, ki zelo spominja na nekdanje makedonstvujušče, ki so bili v službi Borisa, — za zatiranje ne samo Makedoncev v Pirinski Makedoniji, temveč tudi naprednih Bolgarov in za pošiljanje raznih atentator-

jev za razne umazane posle. Če mislijo, da bodo nekaj dosegli po raznih revnih zvezah, kjer igra glavno vlogo, kot se mi zdi, pop Tomov, največji nasprotnik nove Jugoslavije, ki je za kokošje be dro prodal svojo nacionalno zavest, — se kruto motijo. Jaz mislim, da makedonski narod s tem človekom ni nič izgubil, bolgarski pa nič pridobil. Ta pop Tomov nosi danes glavno zastavo borbe proti ljudski republici Makedoniji, proti Jugoslaviji v celoti. On in mnogi drugi popi Tomovi, ki so tam, ne bodo mogli obrniti nazaj kolesa zgodovine, ker je že v močnem zaletu naprej in nič ne more več preprečiti makedonskemu narodu, da ne bi v polni

nizko so padli nekateri vodilni ljudje Komunistične partije Grčije. Meni, tovariši, sta položaj v Grčiji in osvobodilna borba grškega ljudstva tako globoko pri srcu, da ne morem govoriti o ozadju vsega tega, o tem, kaj in kdo vse dela in ravna, da bi čimbolj oblatil novo Jugoslavijo in likvidiral grško gibanje. Nekega dne, in upamo, da ta dan ni daleč, se bo to razkrilo. Grški voditelji Komunistične partije morajo vedeti, da mi samo iz obzirnosti do grškega osvobodilnega gibanja — oni to prav gotovo dobro vedo — ne moremo navajati stvari, ki v nobenem primeru ne bi pokazale v lepi luči niti Zaharladesa niti vseh drugih. (Ploskanje.) Borba, ki jo vodi grško

Grški komunisti niso imeli in nimajo pravega stališča v makedonskem vprašanju. Dokaz je tudi to, da v njihovi armadi, v kateri je večji del Makedoncev, Makedonci niso mogli biti niti višji oficirji, niti drugi voditelji. Danes pa mečejo iz Ljudske fronte celo tiste, ki so zares zastopali težnje in bili izvoljeni po makedonskem narodu v Egejski Makedoniji. Na osvobojenem ozemlju Grčije ni šol v makedonskem jeziku. Toliko o tem nemarksističnem in neleninističnem stališču tovarišev iz grške Komunistične partije do Makedoncev v Grčiji, kjer danes teče kri proti fašizmu.

Tovariši in tovarišice Gonja, ki jo vodijo proti naši državi, je dobila sedaj še en izmišljen povod za klevetanje Jugoslavije, in sicer s tem, da pripoveduje, da smo odprli mejo monarho-fašistom in jim omogočili udarec v hrbet demokratični armadi. Prepričan sem, da so tu med vami Makedonci, ljudje, ki so na svoje oči lahko videli, kako stoji stvar na meji. To ste lahko videli tudi na 400 ranjenih demokratične armade, ki so prešli našo mejo in tu naleteli na najprisrčnejši sprejem naših ljudi in dobili vse, kar je potrebno ljudem, ki so dali vse za svobodo in za boljši jutrišnji dan svojega naroda. (Močno pritrdjevanje.)

Ce je torej kdo prekorachil mejo, potem so bili to ranjeni in izmučeni borci demokratične armade, ki so še danes pri nas, kajti mednarodni položaj nam ne dopušta, da bi storili kaj drugega, kot smo storili: da jim damo zatočišče in vse, kar je potrebno, da se bodo okrepili. Za njih smo lahko storili samo toliko, in jaz mislim, da nima nihče pravice, da bi nam očital, da smo premalo storili. Jaz mislim, da nima nihče pravice zahtevati od nas, da delamo avanture, kot bi to morda kdo želel, in sicer samo od nas, — in da napravimo nekaj, kar bi privedlo do kakih mednarodnih zapletljajev. Bajka o prehodu monarho-fašizma čez mejo pomeni navadno metanje peska v oči množicam vsega sveta, da bi se zakrivali umazani načrti o likvidaciji demokratičnega gibanja v Grčiji. To naj vedo vsi tisti, ki bližajo Jugoslavijo, in vedo naj, da jim ne bo uspelo, da bi jo umazali, ker z dejanji dokazuje svojo visoko internacionalistično zavest, ker trdno vodi svojo zunanjo politiko in si ne da sugerirati od nikogar. (Pritrdjevanje in vzklikanje Titu in Partiji.)

Tovariši in tovarišice, sedaj bi vam hotel povedati nekaj besed o odnosih z našimi sosednimi državami. Moram govoriti o tem danes tu pred vami zaradi tega, ker tudi Makedonija meji na tri države, govoriti moram o tem zaradi tega, ker mora makedonski narod vedeti, da skupaj s čuvarki naše nove socialistične Jugoslavije, z našo armado in drugimi organi varnosti naše države tudi on budno čuva srečo svoje države, svoje Ljudske republike Makedonije pred vsemi ovirami njegovega mirnega razvoja. Tu hočem poudariti, da čuvajo in bodo čuvali makedonski narod in njegovo ljudsko republiko, njegovo socialistično graditev in miren razvoj vsi naši narodi do zadnje kaplje krvi. Vsakdo mora vedeti, tako v naši državi kakor izven nje — da makedonski narod ni osamljen. Vsi tisti pa, ki bi poskušali tukaj kaltiti, — taki poskuski s pomočjo raznih terorističnih in drugih dejanj so že bili — morajo vedeti, da so minili tisti časi iz stare Jugoslavije, ko so včasih zares bili pogoji za kaljenje, kjer je bil narod zaslužjen in nezadovoljen. Danes je makedonski narod v naši državi svoboden in to svobodo mora braniti in jo bo branil pred vsakim. (Pritrdjevanje.)

Ce bodo, tovariši in tovarišice, prišli k vam kakli ljudje iz sosednih držav, iz Bolgarije, Grčije in Albanije in skušali omajati vaše vrste ter vam praviti, kako pri njih tečeta med in mleko, kako pri njih vse cvete, jih vprašajte: »Kaj so napravili in kje sta med in mleko, kaj imajo, kaj je Pirinska Makedonija dobila v domovinsko-frontovski Bolgariji do resolucije (ker po resoluciji tudi od tistega, kar so bili dobili, ni nič ostalo)? Mi pa vemo, kaj so dobili. V dveletnem planu Bolgarije je bilo določeno, da bodo v Pirinski Makedoniji zgradili tri električne centrale, ali bolje rečeno, centrale, dve po 700 kw in eno 2300 kw. Zgrajena pa je bila samo ena 700 kw, drugi dve pa ne. Vi tu pa ste dali v pogon sedaj eno 6000 kw, skoraj

desetkrat močnejšo od tiste, ki so jo oni napravili, da ne govorimo o številnih drugih vaših tovarnah in velikanskih centralah, ki so zgrajene in ki se grade in ki bodo še zgrajene. Kaj so storili za makedonski narod v Pirinski Makedoniji in kako se torej izraza ta ljubezen vodilnih bolgarskih komunistov, ki imajo polna usta skrbi za ljudstvo v Pirinski Makedoniji. V čem prihaja do izraza ta njihova skrb, odkod in kje so razlogi, ki omogočajo, da bi ta narod postal gospodarsko močnejši in kulturno bolj razvit? Ni jih, tovariši, in vse, kar govore in pišejo, je gola propaganda za izvoz v vašo Ljudsko republiko Makedonijo in za notranjo uporabo, preračunana na to, da bi zavedla i narod v Pirinski Makedoniji i bolgarski narod. (Ploskanje.)

Prav tako je stvar z Albanijo. Albanija danes strada. Vprašajte albanskega kmeta: Imate kruh? Albanski vojaki in oficirji nosijo še danes naše uniforme, ki smo jih jim dali zastoj, pa tudi te uniforme so že slabe in ne bodo jih dolgo imeli. Albanski kmetje se čisto vprašujejo: »Pa dobro, prej smo imeli, kakor pravite, trockistični kruh, vendar smo bili siti, sedaj pa tega vašega socialističnega kruha ne vidimo.« (Smeh.)

Toda niti albanski niti bolgarski narod kakor tudi ne naši narodi in narodi drugih držav ne bodo dovolili, da bi jih zavedli z golo propagando. Na to propagando jim odgovorite: Pridite k nam, pogledajte, pa boste videli, v kateri državi grede hitreje v socializem, ali pri vas, ali pri nas. Seveda v socializem ni mogoče korakati, če se ne grade tovarne, šole, gimnazije, univerze itd. Socializem so, razen ljudske oblasti, stroji, rudniki, dobro zgrajene ceste, z eno besedo visoka industrializacija in elektrifikacija. In tega oni nimajo, pa tudi ne ustvarjajo, mi pa ustvarjamo in tudi ustvarili bomo. Mi se ne veselimo nad tem, česar oni nimajo, nam je žal, ker na primer tega nima bolgarsko ljudstvo in mi smo z dejanji dokazali, da mu želimo pomagati ter smo mu pomagali.

Mislim, da bo nekoč vendar prišel čas, ko bo bolgarsko ljudstvo šlo preko teh nizkotnih in nesramnih klevet in nam lahko prožilo ter stisnilo bratsko roko, mi pa mu bomo pomagali, da bomo skupno odstranili vse tisto, kar so danes posamezniki postavili kot zapreko za ustvaritev in ohranitev bratskih odnosov. Prav tako je danes tudi z Albanijo. Prišel bo čas, ko bosta lahko albanski kmet in albanski delavec znova odkrito govorila o tem, da so jima v resnici najbližji narodi Jugoslavije, ker so pri njih videli edino in največjo pomoč. (Odobranje.)

Kakšni pa so naši odnosi z drugimi državami ljudske demokracije? Resolucija Informbiroja in nezasišna lažnava kampanja, ki jo vsak dan vodijo proti naši državi, sta dovedli do razvoja šovinističnih strasti tako v Romuniji kakor tudi na Madžarskem. Ne smete misliti, da se na Madžarskem in v Romuniji niso našli vodilni komunisti, ki že precej jasno šepetajo — ker sta njihovi državi »socialistične«, Jugoslavija pa baje »kapitalistična«, da bi bilo mogoče nekaj od Jugoslavije odtrgati. V njihovih glavah se že metajo nacionalne šovinistične ambicije proti naši državi. Prepričan sem, da narodi teh držav nimajo nič skupnega z ambicijami teh megalomanskih voditeljev, ki so izgubili vsak pojem socialistične poštenosti in morale. Pa tudi odnosi s temi državami so danes taki, da ni mogoče reči, da so to odnosi med državami, ki grade socializem. Na naši strani, tovariši in tovarišice, ni tu nikake krivde. Mi smo tudi z največjimi žrtvami skušali, da bi ustvarili z narodi teh držav, pa tudi z njihovimi vladami, najbližje in najstesejše odnose. Toda nekemu je bilo do tega, da nam je te odnose zmešal. Poznamo glavne povzročitelje vsega tega, toda ne glede na vse klevete bodo lahko naša država oziroma delovni ljudje naše države, ki danes s tako nezasišanim poletom, s toliko požrtvovalnostjo gradijo svojo srečnejšo bodočnost, preprečili vse poizkuse, ki bi jih ti različni megalomani, ki delajo račun brez krčmarja, storili, da bi jim ovirali mirno delo.

Narode naše države, ki so že v dejanjih videli, kaj pomeni socializem, ki

(Se nadaljuje na 2. strani)

meri uresničil svojo veliko zamisel, da bi zgradil državo v pravo socialistično republiko v zvezi z drugimi ljudskimi republikami Jugoslavije, in neustrašno delal na tem, da bo makedonski narod kot tak zedinjen. Ta misel mora biti vodilna misel vseh Makedoncev. Makedonci tu jo morajo gojiti ne glede na vse klevete, ki jih danes mečejo nanje. (Močno in dolgo pritrdjevanje.)

Sedaj bi vam, tovariši in tovarišice, hotel povedati nekaj besed o Makedoncih v Egejski Makedoniji. Nerad govorim o vprašanju Makedoncev v Egejski Makedoniji danes, ko se bori grški narod za svobodo in mora biti enoten tudi v bratstvu z Makedonci.

Toda tisto, kar se dogaja v najnovejšem času, obrekovanja, ki jih mečejo tudi voditelji Komunistične partije Grčije na novo Jugoslavijo in ljudsko republiko Makedonijo, me silijo, da bom povedal nekaj besed tudi o tem.

Grško ljudstvo vodi junaško borbo za svojo socialno in nacionalno osvoboditev, za ustvaritev boljše, naprednejše, demokratične Grčije. Njegova nestreča je v tem, da vsi tisti, ki danes obrekujejo Jugoslavijo, nočejo podpreti te junaške borbe grškega naroda. Nasprotno, delajo podlo in zakulisno z vsemi silami na to, da bi zadušili osvobodilno borbo grškega ljudstva. Tega ne delajo od strani, marveč po voditeljih Komunistične partije Grčije. Kleveta Centralnega komiteja Komunistične partije Grčije, ki jo je včeraj ali predvčerajšnjim prenesla radijska postaja »Svobodna Grčija« proti nam, dokazuje, kako

ljudstvo, zahteva od nas, da imamo usta zaprta. Prišel pa bo dan, ko bo tako grški kakor makedonski narod in ves svet vedel, kdo danes tam dela za likvidacijo grškega narodno-osvobodilnega gibanja. (Ploskanje.)

Kar zadeva odnos voditeljev Komunistične partije Grčije do Makedoncev v Egejski Makedoniji, je ta odnos po dobrem odnosu bolgarskih komunističnih voditeljev do Makedoncev v Pirinski Makedoniji. Je pa še toliko hušji, da ne vemo, za čigav račun danes tam najbolj napredni makedonski ljudje plačujejo tudi s svojimi življenji zvestobo svojem nacionalnemu prepričanju.

Voditelji Komunistične partije Grčije maskirajo svoja podla nemarksistična dejanja s potrebo borbe proti grškim monarho-fašistom. Kaj pa lahko, tovariši, bolj dvigne ljudstvo v borbo kakor pravičen odnos do ljudstva, pravičen odnos komunistov in tistih, ki vodijo gibanje, do ljudstva? Naša glavna in največja moč je bila prav v tem, ker je bilo naše osvobodilno gibanje pravilno postavljeno, ker je bil naš odnos do ljudstva pravičen in ker je vsak naš kmet, vsak pošten državljan naše države, gledal našega borca, partizana in pozneje vojaka naše ljudske armade kot svojega borca, kot borca, ki se bori zanj in zase. Ravnanje s silo in puškinim kopitom ter drugimi podobnimi sredstvi v revolucionarni borbi ne more dvigniti socialistične revolucionarne zavesti pri nobenem, pa tudi pri komunistih ne. Ta metoda je napačna in nevedna komunista.

Govor maršala Tita v Skoplju

(Nadaljevanje s 1. strani)

v dejanjih vidijo, kaj pomeni graditev socializma, ne bo mogla nikdar nobena sila, od koder koli bi prišla, odvrniti s te poti, niti jih ne bo moglo omajati ali prestrašiti, da ne bi trdno stali za svobodo, nedotakljivost in neodvisnost svoje socialistične domovine. (Močno in dolgočasno odobravanje.)

Danes nam vse te države pošiljajo provokatorje in teroriste. Seveda jih naša državna varnost pošilja tja, kamor je treba, in to zelo hitro. Vendar je stvar vsega ljudstva, da onemogoči vse take elemente, ne glede odkod prihajajo, ker je edino, čeprav neslujano upanje teh različnih »planerjev« v tem, da bi znotraj zasejali razdor in ustvarili neko žarišče, s katerim bi pozneje lahko rušili našo ljudsko enotnost in pridobitve naše velike osvobodilne borbe.

Tovariši in tovarišice Makedonci! Varujte bratstvo in enotnost, varujte enotnost ljudstva kot punčico očesa, ker je to poročstvo zgraditve socializma in lepše ter srečnejše prihodnosti.

Na koncu, tovariši in tovarišice, vam bom povedal nekaj besed o graditvi naše države. Postavili smo si naloge, izpolnitev petletnega plana. Plan ima velikanski obseg. Najtežja leta so že za nami in izpolnili smo pol plana kljub vsem oviram. Nočem reči, da bo šlo sedaj vse popolnoma lahko. Ne, še bo težko, toda najtežje je za nami, prihodnja leta pa bodo že lažja, kot so ta.

Toda uspehi, ki smo jih dosegli, nam ne smejo zmešati glave, ne smejo biti povod, da bi bili oholi in se trkali na prsa, da lahko storimo to samo mi ter da bi podcenjevali druge narode, kajti trkanje na prsa je lastnost nacionalistov, ne pa naprednih socialističnih državljanov.

Ne glede na to, kakšne uspehe bi dosegli, nam ti uspehi ne smejo in ne morejo zmešati glave. Vedeti moramo eno: vsak narod, ki ga pravilno vodijo, ki mu je omogočeno, da vsestransko razvije vse svoje ustvarjalne sile, je sposoben ustvariti čuda. To ne velja danes samo za naše narode.

Seveda so naši narodi ustvarili veličastno delo, ustvarili so bratstvo in enotnost, laže je tam, kjer je ena narodnost, kjer ni nacionalnega vprašanja. Zato je treba tam, kjer je kot pri nas več narodov, delati zelo trezno in zelo pazljivo, upoštevajoč vse značilnosti posameznih narodov. Mi smo vse to prebrali, mi smo vse to rešili. Nadaljujmo

to pot in uspelo nam bo vse, kar smo si postavili kot naloge.

Torej ne sme biti vrloglavice zaradi uspehov, temveč se moramo še močneje lotiti dela. Izpolnjevanja nalog, ki stoje pred nami, in mi bomo ne le samo izvršili petletni plan, temveč dokončno postavili močne temelje naši socialistični domovini. (Odobravanje in vzkljanje petletnemu planu ter novi Jugoslaviji).

Tovariši in tovarišice! Če danes prehodite našo državo od Bitolja do Maribora, boste videli, da je vsa naša država vzdolž in počez veličastno gradbišče. Videli boste, da danes na vsakem gradbišču mlado in staro dela z ožarjenimi lici, prostovoljno in z velikim navdušenjem. In zakaj? Ker se zavedajo, da delajo zase ter za nikogar drugega.

Izpolniti moramo še precej velikih nalog. Tisto, kar je bilo doslej zgrajeno in o čemer lahko vsak dan berete v tisku ter gledate s svojimi očmi, neposredno ali na fotografijah, kaže, kaj so bili naši narodi sposobni ustvariti iz nič. In kaj bodo naši narodi sposobni napraviti tedaj, ko bodo imeli dovolj industrije, dovolj električnih central. To nam odkriva, do kakšnega obsega se bo razvilo bogastvo naše države, ki ga imamo v vsej Jugoslaviji, v vseh naših republikah še neizmerno neodkritega, ko bo postalo pristopno, ko ga bodo lahko ljudske množice, delovni ljudje naše države v polnem obsegu izkoristili. Naša socialistična država in posebej ljudska republika Makedonija ima velikanska bogastva, ki jih je treba samo spraviti na površje, da jih bo moglo ljudstvo samo izkoristiti. Naša socialistična država ima vse možnosti, da postane ena najnaprednejših, industrijsko najbolj razvitih in relativno najbogatijša država v Evropi.

Vedno moramo imeti pred očmi, da je zgraditev naše države sedaj in v prihodnosti glavna naloga vseh naših državljanov, ter pojdemo pogumno naprej ne glede na to, kaj kdo govori in kako nas klevetajo. Ne cenzurirajte se na nikogar, ampak se odločno lotimo dela in končni uspeh, popolna zgraditev socializma v naši državi, ne bo izostal. (Dolgotrajno odobravanje ter piskanje).

Naj živi ljudska republika Makedonija!

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija!

Na praznik republike 29. novembra t.l. začne obratovati del tovarne v Strnišču

Kam bo treba iti v frontno brigado...? Je stalno ponavljajoče se vprašanje pri članih Osvobodilne fronte, ki imajo možnost vsaj začasnega sodelovanja v industrijski frontni brigadi.

Na to vprašanje bi bilo mnogo odgovorov, saj je na področju Slovenije veliko število obratov, ki potrebujejo novo delovno silo. Ker pa je v sredini ptujskega polja v gradnji največji objekt naše države, tovarna aluminija v Strnišču, imamo kratek odgovor: V Strnišču zbira Osvobodilna fronta v brigade ljudi, ki bodo pomagali, da bo 29. november zgodovinski dan v začetku delnega obratovanja tovarne. Najsvečanejši dan v ptujskem okraju bo na dan začetka polnega obratovanja.

Mnogo dela bo še opravljeno, da bo v tovarno skoncentrirana ogromna količina električnega toka, ki je potreben za proizvodnjo aluminija. Hidrocentrala na Mariborskem otoku bo gonilna žila dovodnica, ki ji bo pomagal tudi prevoz iz velenjskega bazena zraven hidrocentral na Dravi v Vučenici, pri Vuhredu in Ožboltu, Dravogradu in Fali.

Mnogo delovnih moči bo še po-

trebnih na Strnišču, dokler bodo naprave za pridobivanje glinice iz boksita in naprave za pridobivanje aluminija iz glinice služile svojemu namenu, predno bo vrsta velikanskih zgrajenih objektov napolnjena s stroji. Manjši objekti, ki se gradijo zraven večjih, večinoma končanih, bodo še potrebovali pomoč članov frontnih brigad zraven pomoči raznih čerjavov, ki se ne utrujajo, čeprav so z delom popolnoma obremenjeni.

Člani brigade, ki že delajo v tem novem aluminijem labirintu in novem življenjskem mravljišču s stanovanjskimi bloki v sredini, dnevno vidijo, kaj ustvarja znanje, volja in odločnost delovnih ljudi, ko nastajajo iz grmad materiala edinstvene zgradbe.

29. novembra t. l. bodo najborbenejši delavci tovarne aluminija v Strnišču na velikem tovarniškem dimniku na vse strani zamahnili z zastavo socialistične Jugoslavije in vzkljkali delovnemu ljudstvu vsega sveta: Praznik republike je praznik naše zmage nad slabostmi, ki so jim podlegli podpisniki resolucije Informbiroja in praznik zmage resnične graditve socializma. B. V.

Razvoj kmetijsko obdelovalnih zadrug bo toliko hitrejši, kolikor uspešnejša bo borba proti oviram

V svrhu pridobitve čim točnejšega pregleda stanja v kmetijsko-obdelovalnih zadrugah in ekonomijah se je vršila dne 30. julija t. l. na Okrajni zvezi kmetijskih zadrug v Ptuj konferenca predsednikov KOZ in upravnikov ekonomij v okraju. Konferenca sta se udeležila tudi predstavnik CK KPS tov. Jakopič in predstavnik Obk KPS Maribor, tov. Ajdišek Pavla. Prisotna sta bila tudi org. sekretar OK KPS Ptuj tov. Mavšar ter predsednik OKZK tov. Belšak.

Konferenca je otvoril sekretar OKZK tov. Kranjc, nakaž je tov. Belšak v kratkem nakazal ovire, na katere zadevajo zadrug pri svojem delu v gospodarskem in političnem pogledu. Funkcionarji zadrug morajo budno zasledovati vse za drugam škodljive pojave, ki jih opažajo ter onemogočiti vse zlonamerne vplive izven zadrug. Utrditi morajo zavest zadrugnikov. V gospodarskem pogledu naj izrabijo izkušnje starejših zadrug. V svojih poročilih naj nakažejo probleme kapitalne izgradnje, prehrane in ostalih

vprašanj ter nakažejo pomoč, ki jim jo je nudila OKZK po svojih instrukcijah v strokovnem pogledu.

Predsedniki zadrug so nato poročali o stanju v zadrugah ter ugotovili, da velikokrat zadevajo pri upravnih in gospodarskih ustanovah ter pri poedincih z odgovorno funkcijo na nerazumevanje ter včasih na očitno nasprotovanje.

Ko so obširno razpravljali še o notranjih problemih zadrug, so sprejeli sledeče sklepe:

1. V kolikor niso ohišnice pravilno razdeljene, jih bodo ponovno razdelili po novih vzornih pravilih.

2. Izločili bodo iz KOZ vse tiste, ki so podpisali pristopne izjave, njih žene pa ne. Zemlja vseh ostane v KOZ.

3. Pripravili bodo les za kapitalno izgradnjo za odvoz na žago.

4. Pregledali bodo kontrahažne pogodbe in jih razdelili.

5. Plane spomladanske setve bodo sprejeli na sestanku vseh zadrugnikov

Fronta je tam, kjer se gradi Ptujaska frontna brigada izpolnjuje v Strnišču gradbene naloge

Od 11. julija t. l. dalje izpolnjujejo člani ptujske frontne brigade obvezo enomesečne delovne pomoči v Strnišču pri graditvi temeljev za pet novih delavsko-nameštenskih stanovanjskih blokov.

Julijsko vročino je preizkusila na svojih plečih večina brigadirjev te brigade, obrtnikov — članov in članic OF, ki pripravljajo teren za betoniranje temeljev in kleti v Strnišču. Mnogi moški so se razkomodili. Delajo v kratkih hlačah, brez srajc in bosih. Dekleta in žene so lahko oblečene. Nikdo se ne ozira na žejo. Večina se izogiba pitju vode, ko zmanjka črne kave. Okoli stavbišča je posekano visoko drevje, zato ni sence. Sicer pa brigadirji (tak mnogo ne dajo na vse te zunanje vplive, ker se zavedajo, da se bodo po akciji vrnili na svoja delovna mesta, v obrate in na domove, kjer včasih pogrešajo pripekanje sonca.

Okrog stavbišča je nešteto vidnih znakov opravljenega dela. Ogromni kupi gramoz, mivke, zidne opeke in opažnega materiala so že pripravljene za zidavo. Prejšnja mirna gozdna površina se je spremenila v delovno mravljišče, kjer ustvarjajo mlajši in odrasli člani OF skupno s stalnimi delavci in delavkami podjetja »Gradiša« moderna udobna stanovanja, v katerih bodo preživljali čas oddiha in počitka ter veselja in lepega družinskega življenja nešteti delavci in nameštenci največje tovarne v državi — Tovarne aluminija v Strnišču.

Avtomobili in voznički prevažajo tisočtonske tovore materiala. Večernikova Marija iz Apač je zvozila s kobilama Zoro in Doro že mnogo tega materiala. Enako Turkov in Rajhov Jože iz Apač. Vsi že vozijo pri »Gradišu« nad tri leta les, opeko, gramoz in drugo, kar je pač treba spraviti v bližino stavbišča, da gre delo graditve hitreje od rok.

Kdor bi šel s komandantom brigade, Jurkom Simoničem, ali s katerim od komandirjev čet od stavbišča do stavbišča in bi se za trenutek ustavil pri delovni četi na bloku 2, bi mu člani brigade Franc Vidovič, Niko Vukotič, Alojz Matjašič in Anton Pinter iz Ptuja z veseljem pokazali, kako lepo se vidi vodne naplavine na stenah velike in prostorne kleti, ki so jo izkopalni skupno z ostalimi brigadirji iz čete, in močne temelje, ki so jih zbetonirali, ko so jim tesarji Ivan Goričan iz Boroveev, Ignac Slavič iz Sp. Velovlaka, Janez Tili iz Kicarja in Franc Vnuk iz Pobrežja pripravili potrebne opaže za betoniranje. Med 6 in 14. uro se je dnevno vršila borba za dosego in prekoračenje norm. Vsa ta žilavost je razvidna iz diagrama na objavnih deskah, kjer je razviden vzpon norm med 90 in 110 ter več odstotki.

Pri kopanju kleti na bloku 5a zaposleni brigadirji in brigadirke so pridno delali. Brigadirka Katica Gjurič, ki je sicer članica šiviljske zadruge v Ptuj, je pridno kopala trdo zbito prodnato zemljo in vozila samokolnico. Ivana Zupanič iz Gerčeje vasi ji je hitela nakladati. Ivan Sirec, čevljar iz Sp. Brega, ni mogel prikriti ogorčenja nad poedinci obeh spolov iz Ptuja, ki se še doslej niso potrudili prijati za kramp, lopato in samokolnico ter žrtvovati vsaj nekaj dni prostovoljnega dela za čimprejšnjo ustvaritev primernih stanovanjskih in življenjskih pogojev delavcev in nameštencev. Čevljar Ivan Španring iz Ptuja je vlagal dnevno vse svoje sile za dosego zavidnih uspehov. S pomočjo Angele Horvat iz Markovcev in Rozike

in jih dostavili do 9. avgusta t. l. na OKZK.

Konferenci je dal zaključno besedo tov. Jakopič iz CK KPS ter poudaril, da je treba vso pozornost posvetiti gospodarski in politični utrditvi zadrug, katerim je poverjena velika naloga sprostitve delovne sile, ki bo odšla v industrijo. Da zadrugniki ne bi nasedali raznim lažem, parolam in klevetam, ki škodujejo utrjenosti zadrug, jih naj funkcionarji dnevno obveščajo o političnih dogodkih doma in po svetu.

Konferenca, ki je s svojim delom za utrditev in napredek zadrug dokazala svojo nujnost, je bila s tem zaključena. Kn.

Juhner iz Zabovcev je izvozil iz kietne jame dnevno 14—15 kubikov zemlje. Čevljar Leopold Tušek ga kljub močnemu prizadevanju pri uspehu ni mogel prekositi. Štefka Zorečeva iz Brega je izmenično vozila in nakladala. Član čevljarske zadruge Ivan Brumen je sicer slaboten, vendar v kolektivu ni zaostajal za ostalimi brigadirji iz čete.

Za betoniranje formirana I. skupina, ki jo tvorijo Karl Feltner, Jakob Horvat, Alojz Stumberger, Ivan Voda, Franc Rojko, Milena Zamuda, Ivan Sagadin, Marjan Stumberger, Anton Jurgec in Franc Murko, je ustvarjala dnevno 25—26 kub. metrov betonskih temeljev zgradbe, ki bo stoletni spomenik marljivosti in požrtvovalnosti njenih graditeljev. Strojnik Karl Serdinšek iz Rodnega vrha je zmešal za uporabo dnevno do 35 kub. metrov cementne zmesi.

Med časom, ko je večji del brigade kopal kleti, so brigadirji Milena Zamuda, Angela Zupanič, Karl Metličar, Anton Vindiš, Franc Štebih in drugi dovažali zidno in strešno opeko iz Ptujске opekarnice in Pragerskega.

Dela na 6. bloku so izvrševali večinoma mladinci iz Pletarske zadruge in Okrajnega magazina iz Ptuja skupno s stalnimi delavci »Gradiša«. Prehodna zastavica jim je bila večkrat le za kratek čas vzela. Vedno znova so si jo priborili nazaj. Stalni delavci Jože Pukšič iz Sel, Janez Pernek iz Dežna in Selinšek Franc iz Ptujске gore so se osebno prepričali, kaj pomeni v današnjem tempu graditve pomoč frontne brigade. Komandir Franc Cetl iz Pletarne v Ptuj je ponosen na uspehe marljivih brigadirjev in celotnega kolektiva.

Obed vseh čet je bil hitro končan. Naenkrat so bili brigadirji zbrani okrog voza z lonci hrane, ki sta jo delili prijazni kuharici Justina Cafuta iz Strajne Fanika Geč iz Pobrežja K polnim porcijam juhe so posedli brigadirji v senco pri nedovršenem bloku na opeko, zemljo in les. Za juho so dobili še kumarčino omako, narezan krompir in izdatni goveji zrezek. Takoj po obedu so zdrveli nazaj na gradbišče in delali do 14. ure.

Otipljivi delovni uspehi so prikazani v pisarni s številkami, s katerimi imata čez glavo opravka Štefka Krajnc, trg. tečajnica iz Markovc in

Marica Podhostnik, trg. tečajnica iz Polensaka. Na mizi leži gradbeni dnevnik z dnevnikom opravljenega dela, ki ga je nekaj dni vodil student tehnike iz Beograda, Milenko Tomič. Akordni list, zbiralne pole, mezdne pole, dnevno poročilo o osebnosti itd. zajemajo podatke, ki so potrebni v socialistični graditvi. Spravljanje raznovrstnih podatkov v skladnost v odgovornih kolonah, zahteva enako ljubezen in požrtvovalnost kot kopanje temeljev in betoniranje.

Eden od 32 listov z dnevnim obračunom norm nosi sledeče podatke: 22. 7. 1949

Izkop temeljev: 142 ur, povprečna norma 3,76, 36,98 kub. metrov, 107%.

Betoniranje: 43,01 kv. metrov, 128%.

Široki odkop: 11,00 kub. metrov, 124%.

Po pregledu vseh listov je razvidno, da je brigada izpolnjevala svoje naloge in jih tudi presejala.

Po zaključku delovnega časa so odhajali ptujski obrtniki domov, ostali brigadirji obeh spolov pa so odšli v kolonijo, kjer so imeli do 5. ure prosto, nakar je bil zbor, ki mu dnevno sledijo predavanja predavateljev iz tovarne in iz Ptuja. Ob 8. uri je večerja. Od 8. do 9. ure je v brigadi petje, fizkultura ali celo ples ali kaka kulturna prireditev. Pred kratkim je prišla v brigado na obisk godba na pihala iz Ptuja, ki je spravila vse delavstvo Gradišovega kolektiva in brigadirje ptujske brigade v dobro razpoloženje in ples.

V zidanih barakah prenočujejo brigadirke, v lesenih pa moški. Za red in snago v barakah skrbijo brigadirji sami pod nadzorstvom dežurnih.

S tem je v kratkem podana in z imeni skromnih in delovnih ljudi prepletana slika življenja in dela frontne brigade v Strnišču.

Tako dela in živi na področju nove Jugoslavije na stotisoče članov OF, ki od sedanjega časa več ne zahtevajo kot to, kar sami ustvarjajo, da bi to uživali in branili ter predali v čuvanje svojim sinovom, ki bodo znali ceniti, kar so zgradili marljivi državljani FLRJ pod vodstvom KPJ s tov. Titom na čelu.

Po zaključku akcije namerava oditi brigada na dvodnevni izlet v Opatico. V. J.

Obrtniki iz Ormoža in okolice so odšli na pomoč ormoški opekarni

Izpolnitev planskih nalog je bila v ormoški opekarni ogrožena zaradi pomanjkanja delovne sile. Uprava opekarnice in poverjeničstvo za lokalno gospodarstvo sta iskala pot, kako bi rešila vprašanje izpolnitve plana. Odločila sta se, poklicati okoliške obrtnike na pomoč. Na sestanku, ki se je vršil dne 29. julija t. l., so se obrtniki iz Ormoža navdušeno prijavili v delovno brigado in sestavili posado tako, da delo poteka sedaj v opekarni v dveh izmenah in je zagotovljena izpolnitev plana.

Sestanek, na katerem so se ormoški obrtniki odločili za prostovoljno delo v opekarni, je bil nadvse zanimiv. Ko je bila stvar obrtnikom razložena in prikazana nujna potreba njihovega sodelovanja, niso nič več pomišljali. Prvi se je javil Zadravec, mlinar iz Ormoža, za njim pa so prijave kar deževale, da jih je Trop komaj utegnil vpisovati.

Obrtniki, ki se jih je 75 javilo za prostovoljno delo, bodo delali v treh izmenah tako, da bo prva skupina, ki šteje 25 ljudi, delala en teden, nato druga en teden in še tretja. Tako bo prišla na vrsto vsaka skupina po trikrat. V prvi skupini, ki že dela, sodeluje namesto 25 prijavljenih, kar 27 tovarišev iz Ormoža, druga bo skupina iz Središča, tretja pa iz Velike Nedelje in okolice.

V skupini, ki dela v prvi izmeni, se je posebno izkazala podskupina pri prevažanju opeke, ki jo sestavljajo: Hajdenkumer, Balantič, Potočnik, Stropnik in Vavpotič. Druga podskupina starejših obrtnikov: Bel-

šak, Žiger, Meško in Kovačič je delala pri nakladanju opeke na avto, ki jo prevažajo na žel. postajo. Vsi pa so sklenili, da bodo izpolnili plan pred postavljenim datumom.

Vzgledu obrtnikov-privatnikov iz Ormoža in okolice do sedaj še niso sledili obrtniki trgovske in obrtne stroke državnega in združnega sektorja, ki bi v tej akciji tudi lahko sodelovali. Trenutno v trgovinah in delavnicah ni tako nujnega dela, da bi jih delovna pomoč v opekarni mogla pri tem ovirati. Treba je pač samo dobre volje.

S prostovoljnim delom v opekarni dokazujejo obrtniki iz Ormoža in okolice, da so znali slediti ptujskim obrtnikom, katerih delovna brigada dosega na Strnišču lepe uspehe in dnevno visoko presega norme. Brigadirji sledijo vsem delovnim ljudem naše države, ki vlagajo vse svoje sile v čimprejšnjo izgraditev materialnih pogojev za ureditev lepšega življenja, kot so ga imeli kdaj koli v svoji preteklosti.

H. Š.

Zasebna stvar vsakega posameznika je njegovo politično prepričanje, njegova strankarska pripadnost, njegov pogled na svet, njegova verska in konfesionalna pripadnost. Zato Fronta tudi ne ovira normalnega organizacijskega življenja strank, ki so v njenem sestavu. To pa, kar zahteva Fronta od vseh, je skupna volja, da se te naloge rešijo.

Iz nalog OF